

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 29 mei 2009 tot regeling van de toekenning van doctoraatsbeurzen voor de uitvoering van projecten van strategisch basisonderzoek en het besluit van de Vlaamse Regering van 10 november 2011 betreffende de subsidiëring door het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek - Vlaanderen en tot opheffing van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 oktober 2007 betreffende de subsidiëring van onderzoeks- en innovatie-infrastructuur in Vlaanderen
- Definitieve goedkeuring

1. INHOUDELIJK

A. Situering

Naar aanleiding van de overdracht van diverse nieuwe taken naar het FWO, en het ontbinden van de Herculesstichting op 1 januari 2016 en het IWT op 18 december 2015 worden in voorliggende besluiten verschillende legislatieve aanpassingen geïnitieerd. De voorgestelde wijzigingen vallen onder twee grote pijlers: 1) de hervormingen van de steunprogramma's voor mandaten en projecten inzake fundamenteel onderzoek en doctoraatsbeurzen inzake strategisch basisonderzoek 2) de financiering van middelzware en zware onderzoeksinfrastructuur.

De Vlaamse Regering hechtte op 22 december 2017 haar eerste principiële goedkeuring aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 29 mei 2009 tot regeling van de toekenning van doctoraatsbeurzen voor de uitvoering van projecten van strategisch basisonderzoek en het besluit van de Vlaamse Regering van 10 november 2011 betreffende de subsidiëring door het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek – Vlaanderen en tot opheffing van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 oktober 2007 betreffende de subsidiëring van onderzoeks- en innovatie-infrastructuur in Vlaanderen (VR-2017 2212 DOC.1459/1 en DOC. 1459/2).

Na het eerste principiële goedkeuring van bovengenoemde ontwerp van besluit werd nog het advies verkregen van de SERV op 29 januari 2018 en van de raad van bestuur van het FWO op 15 februari 2018.

Na verwerking van deze adviezen hechtte de Vlaamse Regering op 30 maart 2018 haar tweede principiële goedkeuring aan bovengenoemd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering (VR-2018 3003 DOC.0298/1 en DOC. 0298/2).

B. Advies Raad van State

De Raad van State heeft, na vraag tot advies op 6 april 2018, op 8 mei 2018 haar advies 63.304/1 uitgebracht over het bovengenoemde ontwerp van besluit.
Dit advies omvat 3 opmerkingen.

1ste opmerking Raad van State (aanhef):

Het eerste lid van de aanhef moet worden aangevuld, gelet op hetgeen over de rechtsgrond werd opgemerkt.

Repliek op eerste opmerking:

De aanvulling bij de rechtsgrond die de Raad van State voorstelt, wordt overgenomen in de aanhef.

Wijzigingen aan het ontwerp van besluit:

De rechtsgrond wordt in de aanhef aangevuld met artikel 18, § 1, 1° en 7° van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid, vervangen bij het decreet van 20 november 2015.

2de opmerking Raad van State (art. 4):

Het ontworpen artikel 5, tweede lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 29 mei 2009 legt, in het geval de aanvrager meer dan één masterdiploma heeft behaald, onder meer de voorwaarde op dat het eerst behaalde diploma niet eerder dan zes jaar voor de uiterste indiendatum van de oproep mag zijn behaald.

Aldus legt het ontwerp een vereiste op, niet enkel ten aanzien van het diploma dat inhoudelijk het meest aansluit bij het voorgestelde doctoraatsonderzoek, maar ook ten aanzien van eender welk ander master- of gelijkwaardig diploma dat de aanvrager heeft behaald. De Raad van State, afdeling Wetgeving, ziet niet in hoe dit vereiste, in het licht van het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel kan worden verantwoord. Het vereiste is immers niet pertinent, op zijn minst in het geval de betrokken aanvrager een eerste diploma heeft behaald dat geen verband vertoont met het voorgestelde doctoraatsonderzoek.

Repliek op tweede opmerking:

In het kader van de voorgestelde wijzigingen wordt er een onderscheid gemaakt op basis van de datum van de aanvraag van het mandaat, maar de paragraaf waarnaar de opmerking van de Raad van State verwijst blijft in se ongewijzigd, er is enkel een wijziging van het aantal jaren dat men een masterdiploma mag hebben voor het indienen van de aanvraag.

In opvolging van de opmerking van de Raad van State en om iedere schending van het grondwettelijk gelijkheidsbeginstel te voorkomen, wordt het betreffende artikel aangepast conform de opmerking van de Raad van State.

Wijzigingen aan het ontwerp van besluit:

De zin *“Als de kandidaat meer dan een masterdiploma of daarmee gelijkwaardig diploma heeft behaald, geldt de voormelde regel voor het diploma dat inhoudelijk het meest aansluit bij het voorgestelde doctoraatsonderzoek, en mag het eerst behaalde diploma niet eerder dan zes jaar voor de uiterste indiendatum van de oproep behaald zijn.”* wordt verwijderd in artikel 4 van het ontwerp van besluit waardoor er tegemoetgekomen wordt aan de opmerking van de Raad van State.

3de opmerking Raad van State (art. 23):

In artikel 27 van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 november 2011 worden bijkomende voorwaarden ingevoerd ten aanzien van de experts die de expertpanels vormen. Een van die voorwaarden is dat de meerderheid van de panelleden “geen Vlaamse affiliatie” hebben. Dit begrip is onduidelijk en leidt tot rechtsonzekerheid. De stellers van het ontwerp dienen nauwkeuriger te bepalen wat met dit begrip beoogd wordt.

Repliek op derde opmerking:

- a. In het kader van de hervormingen van de programma's van het FWO is er getracht om gevolg te geven aan de kritieken m.b.t. de samenstelling van de panels en de vermeende "zelfbediening" van de experten die in deze panel zetelden. Om deze doelstelling te realiseren werd er resoluut gekozen voor een hoofdzakelijk internationale samenstelling van de expertpanels; m.a.w. de meerderheid van de leden van de panels mogen niet verbonden zijn met de Vlaamse wereld van het wetenschappelijk onderzoek.

In de bestaande regelgeving werd dit in beperktere termen omschreven door enkel de leden die verbonden waren aan een Vlaamse universiteit als "Vlaamse experten" te beschouwen. Dit is echter onvoldoende gebleken om de gewenste internationale samenstelling van de panels te bekomen zodat deze omschrijving verruimd werd naar "Vlaamse affiliatie": deze omschrijving verwijst dan ook niet enkel naar experten verbonden aan Vlaamse universiteiten maar ook naar experten die verbonden zijn aan Vlaamse onderzoekscentra of experten die reeds jarenlang samenwerken met een welbepaalde Vlaamse instelling waaraan wetenschappelijk onderzoek gedaan wordt dan wel in het verleden lange tijd verbonden zijn geweest aan een dergelijke instelling.

- b. De omschrijving "niet-Vlaamse affiliatie" zou dan ook als volgt uitgelegd kunnen worden: een expert heeft een niet-Vlaamse affiliatie voor zover hij of zij niet verbonden is dan wel gedurende de 3 jaar voorafgaand aan het lidmaatschap verbonden is geweest aan een Vlaamse universiteit of hogeschool, Vlaams onderzoekscentrum of Vlaamse organisatie of Vlaamse instelling die onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek verricht.

De universiteiten en hogescholen die onder de bevoegdheid van de Vlaamse minister van onderwijs vallen, zijn sowieso Vlaamse instellingen. Teneinde na te gaan of een andere instelling of organisatie als Vlaams kan worden beschouwd, wordt nagegaan of deze in Vlaanderen gevestigd zijn dan wel een uni-communautaire Nederlandstalig onderzoekscentrum met een vestiging of exploitatiezetel in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad waarvoor de Vlaamse gemeenschap bevoegd is overeenkomstig artikelen 127 §2 en 128 §2 van de Grondwet.

Wijzigingen aan het ontwerp van besluit:

Het begrip Vlaamse affiliatie wordt verder verduidelijkt in art. 27 van het ontwerp van Besluit zoals de Raad van State vraagt zodat de eventuele rechtsonzekerheid verdwijnt.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Geen wijzigingen ten aanzien van het 2de principiële goedgekeurde ontwerp van besluit.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Geen wijzigingen ten aanzien van het 2de principiële goedgekeurde ontwerp van besluit.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Geen wijzigingen ten aanzien van het 2de principiële goedgekeurde ontwerp van besluit.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Geen wijzigingen ten aanzien van het 2de principiële goedgekeurde ontwerp van besluit.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering hecht haar definitieve goedkeuring aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van de toekenning van doctoraatsbeurzen voor de uitvoering van projecten van strategisch basisonderzoek en het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de subsidiëring door het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek – Vlaanderen.

De Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport

Philippe MUYTERS

Bijlagen:

- Ontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 29 mei 2009 tot regeling van de toekenning van doctoraatsbeurzen voor de uitvoering van projecten van strategisch basisonderzoek en het besluit van de Vlaamse Regering van 10 november 2011 betreffende de subsidiëring door het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek - Vlaanderen en tot opheffing van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 oktober 2007 betreffende de subsidiëring van onderzoeks- en innovatie-infrastructuur in Vlaanderen
- het advies van de Raad van State